

Les rondalles menorquines reviuuen

Gràcies a la iniciativa de na Carme Romero, les rondalles menorquines han tornat de l'oblit. A banda ser una tradició oral ara també són una realitat que es comença a editar en paper, casset i compacte, i que té un gran èxit a tot arreu dels Països Catalans.

Fa vint anys Carme Romero arribà a Menorca. S'enamorà de l'illa i s'hi quedà. Una menorquina més, però no solament això. Perquè és una menorquina especial. Un bon dia, sortint de la feina (és infermera) s'aturà en una llibreria. Volia comprar un conte per a la seva filla petita. Res de gaire es-

pecial: una rondalla dibuixada que fos, emperò, pròpia de la tradició cultural menorquina. Els contes de consum de massa, tipus *teletubbies* per a entendre'ns, potser són bons i adequats, però no suficients. Almenys no per a una menorquina com na Carme. A més, si Menorca és un país culturalment ric i té una tradició

CONSELL INSULAR DE MENORCA

oral de contes per a infants també igualment rica, aleshores l'objectiu, per a na Carme, era que la seva filla pogués gaudir d'aquesta riquesa cultural. Dit i fet. Va anar a comprar una rondalla menorquina... i no en trobà cap. Ni allà ni enlloc. Senzillament, no n'hi havia. No se n'editaven. D'això ara fa cinc anys. Això sí, na Carme, o més precisament la seva filla, tenia la sort d'un avi que en sap moltes, de rondalles.

La infermera, potser per la seva professió, que li imposa de saber què ha de fer exactament a cada ocasió per curar una ferida, decidí que, si hi havia una riquesa cultural de contes per a infants encara viva, com ho testimoniarva el seu sogre, però "ferida", vist que no hi havia enregistraments que ningú pogués escoltar ni edicions que pogués llegir als fillets, només hi havia una solució per a guarir-la: fer-ne.

A poc a poc anà teixint el que havia de ser un projecte. Contactà amb molta gent i tothom s'hi entusiasmà. L'any 1997 ja veia clar com seria: "Conta tu!" va ser el títol decidit d'una col·lecció de contes tradicionals per a infants, de rondalles que progressivament s'anirien recuperant. Anà a l'Institut Menorquí d'Estudis, on trobà na Josefina Salord, filòloga, que li descobrí les rondalles del Mestre Andreu Ferrer i els dos volums del llibre "El folclor menorquí de la page-

sia", de Francesc d'Albranca. Ja tenia les bases. Sortosament per al projecte de na Carme, Menorca és terra de bon teatre. Així aconseguí la col·laboració de dos directors teatrals, Matilde Muniz i Pitús Fernández. La primera, ex-membre de Comediants, professora de teatre i directora de Mò Teatre, s'encarregaria d'escenificar els cassets. El segon, que prové de l'escola dels Joglars, és director del grup de teatre la Clota, del qual han sorgit els narradors dels dos contes editats –i ho seran també dels vinents–. Per a la segona rondalla, Mò Teatre ha elaborat un espectacle.

Sense música no hi ha contes enregistrats. D'això, se n'ocupa Carlos Mangado. Na Carme el va conèixer com a membre del Grup Focklòric de Sant Lluís. Tot d'una connectaren. Carlos és un apassionat de la composició de bandes sonores per a contes. Com no podia ser d'una altra manera, s'ocupa d'aquesta tasca, a més d'harmonitzar la feina dels grups que col·laboren en cada casset.

La llista de col·laboradors de na Carme s'amplia cada vegada més. No fa gaire li brindava la seva col·laboració el grup S'Albaida, especialista en folclore de la Mediterrània, amb dos professors de música entre els seus components. També l'editor Ricard Pla, de l'empresa Triangle Postals, ha volgut col·laborar en el projecte, aportant-hi suport tècnic.

Amb moltes dificultats al davant, però amb una empenta interminable, na Carme i els seus col·laboradors van aconseguir de tirar endavant el primer dels contes de la col·lecció, *Sa cabreta*. Era el 1998. Comptaren, llavors, amb la col·laboració del Consell Insular de Menorca, de la Conselleria d'Educació i Cultura del govern balear i del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Tant la impressió en paper del conte, com l'edició del compacte, foren molt ben rebudes. De fet, ja s'han exhaurit. El 1999, un any després, aconseguir-

ren de fer la segona passa, d'aquesta recuperació de les rondalles i cançons tradicionals de Menorca: era, és, *Es Ciuronet*, amb una edició i impressió de qualitat encara superior a la primera; i amb els mateixos suports que la primera, a més del de l'Ajuntament de Maó. La tercera remesa, *Sa cabra i es cabridet* és a punt de veure la llum.

L'èxit dels dos primers números d'aquesta col·lecció, "Canta tu!", n'asseguren, aparentment, la continuïtat. Tot i així, na Carme explica que les dificultats són moltíssimes, i que els suports institucionals els resulten quasi imprescindibles. Però la resposta del públic –que ha exhaurit el

primer número de la col·lecció, ara en previsió de reedició, i que fa una cosa semblant en el cas del segon– demostra que hi ha un gran interès per a consumir productes culturals d'aquesta mena. I no solament a Menorca. Al conjunt de les Balears (a Mallorca, Eivissa i Formentera) han tengut un èxit paral·lel al de Menorca. A la resta de terres de parla catalana –on també es distribueix– l'acollida és també notable. A poc a poc i amb bones passes, com diu na Carme, es va fent realitat el somni de posar a l'abast dels filllets menorquins la riquesa rondallística pròpia de l'illa.

Miquel Payeras